

**GLAVNA SLUŽBA
ZA REVIZIJU JAVNOG SEKTORA
REPUBLIKE SRPSKE**

78000 Banja Luka, Vuka Karadžića 4
Republika Srpska, BiH
Tel: +387(0)51/247-408
Faks:+387(0)51/247-497
e-mail: revizija@gsr-rs.org

**Izvještaj o provedenoj finansijskoj reviziji
Opštine Rudo
za period 01.01 - 31.12.2018. godine**

Broj: RV063-19

Banja Luka, 19.11.2019. godine

SADRŽAJ

I	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA	1
	Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja	1
II	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA	5
	Izvještaj o reviziji usklađenosti.....	5
III	REZIME DATIH PREPORUKA.....	7
IV	KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI.....	9
V	IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)	10
	1. Uvod.....	10
	2. Provodenje preporuka iz prethodnog izvještaja.....	10
	3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola	10
	4. Nabavke	13
	5. Priprema i donošenje budžeta	13
	6. Finansijski izvještaji	14
	6.1. Izvještaj o izvršenju budžeta.....	15
	6.1.1. Prihodi i primici.....	15
	6.1.2. Rashodi i izdaci	17
	6.1.3. Budžetski suficit.....	21
	6.1.4. Neto finansiranje.....	21
	6.1.5. Razlika u finansiranju	21
	6.2. Bilans uspjeha	21
	6.2.1. Prihodi.....	21
	6.2.2. Rashodi.....	22
	6.2.3. Finansijski rezultat.....	22
	6.3. Bilans stanja.....	22
	6.3.1. Aktiva	22
	6.3.2. Pasiva	27
	6.3.3. Vanbilansna evidencija.....	28
	6.4. Bilans novčanih tokova.....	28
	6.5. Vremenska neograničenost poslovanja.....	29
	6.6. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze	29
	6.7. Napomene uz finansijske izvještaje	29

I IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja

Mišljenje sa rezervom

Izvršili smo reviziju finansijskog izvještaja Opštine Rudo koji obuhvata: Bilans stanja, Bilans uspjeha, Izvještaj o promjenama neto imovine, Bilans novčanih tokova, Periodični izvještaj o izvršenju budžeta i Periodični izvještaj o izvršenju po računovodstvenim fondovima sa stanjem na dan 31.12.2018. godine i za godinu koja se završava na taj dan. Revizijom smo obuhvatili pregled značajnih transakcija, objašnjavajućih napomena uz finansijske izvještaje i primjenu računovodstvenih politika u revidiranom periodu.

Po našem mišljenju, osim za navedeno u pasusu Osnov za mišljenje sa rezervom, godišnji finansijski izvještaj Opštine Rudo istinito i objektivno prikazuju, u svim materijalno značajnim aspektima, finansijsko stanje imovine i obaveza na dan 31.12.2018. godine, finansijsku uspješnost, tokove gotovine i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa propisanim okvirom finansijskog izvještavanja za javni sektor važećim u Republici Srpskoj.

Osnov za mišljenje sa rezervom

Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i relevantnim ISSAI standardima revizije 1200-1810. Naša odgovornost za provođenje revizije detaljnije je opisana u pasusu Odgovornost revizora. Reviziju smo sproveli u skladu sa ISSAI 30 - Etičkim kodeksom, ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti i nezavisni smo u odnosu na subjekta revizije.

Smatramo da su pribavljeni revizijski dokazi, s obzirom na propisani okvir finansijskog izvještavanja dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše revizijsko mišljenje o finansijskom stanju imovine, obaveza i izvora i izvršenju budžeta.

Kao što je navedeno pod tačkom 3. izvještaja:

Popis imovine i obaveza na dan 31.12.2018. godine Opština Rudo nije organizovala i izvršila u skladu sa odredbama Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obaveza, jer nije izvršila pravilno usklađivanje fizičkog stanja sa knjigovodstvenim vrijednostima imovine, a popis potraživanja nije izvršila na osnovu dokumentacije koja odražava stvarno stanje potraživanja.

Kao što je navedeno pod tačkom 6. izvještaja:

Opština nije sačinila Konsolidovani bilans stanja na dan 31.12.2018. godine u skladu sa članom 123. stavovi (3) i (4) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike, jer nije izvršila konsolidaciju, odnosno uključivanje kontrolisanih entiteta dodavanjem neto imovine/kapitala iz njihovih bilansa stanja u Konsolidovani bilans stanja Opštine Rudo, odnosno korigovanjem pozicija akcija i učešća u kapitalu i trajnih izvora sredstava (JP „Informativni centar“ Rudo).

Kao što je navedeno pod tačkama 6., 6.1.3. i 6.1.5. izvještaja:

Budžetski suficit je više iskazan za najmanje 34.703 KM, zbog neevidentiranja i pogrešnog evidentiranja poslovnih promjena u vezi: neporeskih prihoda, izdataka za nefinansijsku imovinu i rashoda po osnovu korišćenja roba i usluga, što nije u skladu sa članom 109. stav (2) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike i članom 90 i 104. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

U izvršenju budžeta Opštine Rudo za 2018. godinu iskazana je pozicija – raspodjela suficita iz ranijih perioda u iznosu od 129.358 KM, iako Odluka o raspodjeli utvrđenog suficita i neutrošenih namjenskih sredstava za 2017. godinu nije bila sastavni dio budžeta, kako je definisano tačkom 18 i 20. Uputstva za utvrđivanje suficita raspoloživog za raspodjelu. Razlika u finansiranju je više iskazana za najmanje 164.061 KM.

Kako što je navedeno pod tačkom 6.2.3. izvještaja:

Finansijski rezultat tekuće godine manje je iskazan za najmanje 238.211 KM, zbog neevidentiranja i pogrešnih evidentiranja poslovnih promjena u vezi: više iskaznih neporeskih prihoda, manje iskazanih prihoda obračunskog karaktera, manje iskaznih rashoda obračunskog karaktera i više iskazanih rashoda po osnovu korišćenja roba i usluga, što nije u skladu sa članom 109. stav (2) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike, članom 60. stav (6) i 90. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike i odredbama MRS JS 29 – Finansijski instrumenti: priznavanje i odmjeravanje (paragraf 67 i 72) i Uputstva o primjeni MRS JS 23 - Prihodi od transakcija koje nisu transakcije razmjene.

Kako što je navedeno pod tačkama 6.3.1.1., 6.3.1.2., 6.3.2.1. i 6.3.2.2. izvještaja:

Kratkoročni plasmani više su iskazani za 1.083.774 KM, jer Opština Rudo nije u skladu sa odredbama MRS JS 29 – Finansijski instrumenti, priznavanje i odmjeravanje (paragraf 67 i 72) izvršila procjenu vrijednosti datih zajmova na dan bilansiranja i priznala gubitak uslijed umanjenja vrijednosti plasmana.

Kratkoročna potraživanja su manje iskazana za 20.628 KM zbog pogrešnog evidentiranja ili neevidentiranja poslovnih promjena (za usluge, kamate i poreska potraživanja) što nije u skladu sa članom 68. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

Kratkoročna potraživanja su iskazana u većem iznosu za 36.400 KM jer Opština Rudo nije na dan bilansiranja vršila procjenu naplativosti dospjelih potraživanja, kako je definisano članom 60. stav (6) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

Potraživanja za poreze, doprinose i neporeske prihode za koje je produžen rok plaćanja, a dospievaju za naplatu u roku do godine dana, manje su iskazana za 32.728 KM, a više finansijski rezultat ranijih godina.

Manje su iskazana poreska potraživanja i prihodi obračunskog karaktera za 53.518 KM, korekcija potraživanja i rashodi od usklađivanja vrijednosti imovine manje su iskazani za 161.295 KM i sporna poreska potraživanja su manje iskazana za 296.050 KM, jer nisu priznata i evidentirana u skladu sa Uputstvom o primjeni MRS JS – 23 Prihodi od transakcija koje nisu transakcije razmjene (porezi i prenosi).

Akcije i učešća u kapitalu i trajni izvori sredstava su manje iskazani za 183.393 KM, jer je izvršeno umanjenje u GKT do iskazanog iznosa kapitala koji je iskazan u obrascu bilans stanja Komunalnog preduzeća „Usluga“ a.d. Rudo na dan 31.12.2018. godine.

Proizvedena stalna imovina (javna rasvjeta) je zbog neevidentiranja manje iskazana za 17.373 KM, pa su za navedeni iznos manje iskazni izdaci na ime investicionog održavanja, rekonstrukcije i adaptacije zgrada i objekata i obaveze iz poslovanja, a više budžetski suficit i razlika u finansiranju.

Iskazane vrijednosti stalne imovine (javne rasvjete) su podcijenjene za 289.834 KM, a nefinansijska imovina u stalnim sredstvima u pripremi je precijenjena za 61.224 KM, a obaveze iz poslovanja su potcijenjene za 228.610 KM, jer u glavnoj knjizi trezora Opština Rudo nije priznala i iskazala vrijednost izgrađene stalne imovine – javne rasvjete u iznosu od 274.950 KM, po osnovu ugovora o rekonstrukciji i održavanju javne rasvjete u opštini

kroz model finansiranja iz uštede električne energije i po ugovoru o nabavci dodatnog materijala za rekonstrukciju javne rasvjete u iznosu od 14.884 KM.

Kao što je navedeno pod tačkama 6.5. i 6.7. izvještaja:

Opština Rudo nije u Napomenama uz finansijske izvještaje dala obrazloženje vezano za stalnost poslovanja, što nije u skladu sa MRS JS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja parografi 15 (c) i 38.

Napomene uz finansijske izvještaje Opštine Rudo i obrazloženja uz finansijske izvještaje koje je sastavila Javna ustanova za turizam i sport i Centar za socijalni rad Rudo ne sadrže sve potrebne informacije u skladu sa članom 46. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika i nisu u potpunosti objelodanjene informacije prema zahtjevima MRS JS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja.

Ključna pitanja revizije

Ključna pitanja revizije su ona pitanja koja su po našem profesionalnom mišljenju bila najznačajnija u vrištu revizije finansijskih izvještaja za godinu koja se završava na dan 31. decembar 2018. godine. Ova pitanja smo razmotrili u okviru revizije finansijskih izvještaja kao cjeline, a u formirajući cjelokupnog našeg mišljenja ne dajemo odvojeno mišljenje o ovim pitanjima. Osim pitanja opisanih u pasusu Osnov za mišljenje sa rezervom nema drugih pitanja koja treba objaviti u izvještaju o reviziji.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Načelnik Opštine Rudo je odgovoran za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima za javni sektor i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja. Ova odgovornost obuhvata: osmišljavanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale uslijed prevare i greške; odgovarajuća objelodanivanja relevantnih informacija u Napomenama uz finansijske izvještaje; odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su primjerene datim okolnostima i nadzor nad procesom izvještavanja. Pri izradi finansijskih izvještaja rukovodstvo je odgovorno da procijeni stalnost poslovanja i da objelodani pitanja vezana za vremensku neograničenost poslovanja.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naš cilj je da steknemo razumno uvjeravanje o tome da li finansijski izvještaji, kao cjelina, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uzrokovane prevarem ili greškom, kao i da sačinimo i objavimo revizijski izvještaj, koji sadrži naše mišljenje. Razumno uvjeravanje predstavlja visok nivo uvjeravanja, ali nije garancija da će revizija, koja je izvršena u skladu sa ISSAI standardima revizije uvijek otkriti materijalno značajne pogrešne iskaze kada oni postoje.

Pogrešni iskazi mogu nastati kao posljedica prevare ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako, pojedinačno ili zajedno, mogu uticati na ekonomski odluke korisnika koje se donose na osnovu finansijskih izvještaja.

Zbog činjenice da se revizija sprovodi provjerom na bazi uzorka i da u sistemu internih kontrola i računovodstvenom sistemu postoje inherentna ograničenja, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ostanu neotkrivene.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i objelodanivanjima datim u finansijskim izvještajima. Izbor postupaka je zasnovan na revizijskom prosuđivanju i profesionalnom skepticizmu, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima, nastalih uslijed prevare i greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o

efektivnosti internih kontrola. Revizija takođe uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika utemeljenih na vremenskoj neograničenosti poslovanja i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Izjavljujemo da smo postupili u skladu sa relevantnim etičkim zahtjevima u vezi sa nezavisnošću. Ostvarili smo komunikaciju sa odgovornim licima subjekta revizije u vezi sa planiranim obimom i vremenskim rasporedom revizije, ključnim revizijskim pitanjima i drugim važnim pitanjima i značajnim nalazima revizije, uključujući značajne nedostatke u sistemu internih kontrola koji se mogu identifikovati tokom revizije.

Banja Luka, 19.11.2019. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić, s. r.

II IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izvještaj o reviziji usklađenosti

Mišljenje sa rezervom

Uz reviziju Konsolidovanog finansijskog izvještaja Opštine Rudo za 2018. godinu, izvršili smo reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa značajnim zakonskim i drugim propisima.

Po našem mišljenju, osim za navedeno u pasusu Osnov za mišljenje sa rezervom, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima Opštine Rudo za 2018. godinu su, u svim materijalno značajnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Osnov za mišljenje sa rezervom

Reviziju usklađenosti smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti.

Vjerujemo da su pribavljeni revizijski dokazi dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše mišljenje o usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa propisima kojima su regulisane.

Kao što je navedeno pod tačkom 5. izvještaja:

Poslije donošenja budžeta za 2018. godinu vršene su realokacije budžetskih sredstava, a načelnik Opštine Rudo nije polugodišnje izvještavao Skupštinu opštine o izvršenoj preraspodjeli budžetskih sredstava, kako je definisano članom 15. Odluke o izvršenju budžeta opštine za 2018. godinu i u Izvještaju o izvršenju budžeta za period 01.01-31.12.2018. godine nije dat pregled o izvršenim preraspodjelama budžetskih sredstava, kako je definisano članom 20. tačka j) Pravilnika o formi i sadržaju budžeta i izvještaja o izvršenju.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.1.1.1. izvještaja:

Opština Rudo nije u skladu sa tačkom 2. Odluke o komunalnim naknadama, donijela rješenja o visini komunalne naknade fizičkim licima, koji su vlasnici stambenih prostora i korisnici objekata i uređaja zajedničke komunalne potrošnje.

Skupština opštine Rudo nije donijela Godišnji plan utroška sredstava od koncesione naknade, kako je definisano članom 32. stav (5) Zakona o koncesijama.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.1.2.1. izvještaja:

Obračun plata i drugih ličnih primanja zaposlenih u Opštini Rudo, JU Centar za socijalni radi i JU za turizam i sport nije vršen u skladu sa odredbama Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske i Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti socijalne zaštite Republike Srpske. Neusklađenosti se odnose na visinu koeficijenata i na obračune plata.

Skupština opštine Rudo je 26.02.2018. godine donijela Odluku o podsticajima u zapošljavanju u iznosu od 100.000 KM, navedena pozicija nije odobrena budžetom za 2018. godinu, a izvršena je u iznos od 51.511 KM. Dio sredstava na ime subvencija za zapošljavanje je dodijeljen mimo kriterijuma koji su definisani Odlukom o podsticajima za zapošljavanje u 2018. godini.

Za dodjelu jednokratnih novčanih pomoći po raznim osnovama u najmanjem iznosu od 40.000 KM nisu uspostavljeni kriterijumi, kao i za dodjelu jednokratnih novčanih pomoći u Centru za socijalni rad Rudo u najmanjem iznosu od 12.000 KM.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, načelnik Opštine Rudo je takođe odgovoran da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li je poslovanje Opštine Rudo, obuhvaćeno prema definisanim kriterijumima, usklađeno sa zakonskim i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje Opštine Rudo.

Banja Luka, 19.11.2019. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić, s. r.

III REZIME DATIH PREPORUKA

Preporuke vezane za finansijske izvještaje

Preporučuje se načelniku da obezbijedi da se:

- 1) popis imovine i obaveza provodi u skladu sa odredbama Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obaveza (članovi: 3., 12., 17 i 19);
- 2) Konsolidovani bilans stanja sačinjava u skladu sa članom 123. stavovi (3) i (4) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike;
- 3) u Izvještaju o izvršenju budžeta iskazuju pozicije o raspodjeli suficita i neutrošenih namjenskih sredstava, samo ako su navedene pozicije sastavni dio budžeta, odnosno rebalansa budžeta, kako je definisano tačkom 18 i 20. Uputstva za utvrđivanje suficita raspoloživog za raspodjelu;
- 4) evidentiranje poreskih potraživanja vrši u skladu sa Uputstvom o primjeni MRS JS – 23 Prihodi od transakcija koje nisu transakcije razmjene (porezi i prenosi) i drugim računovodstvenim propisima;
- 5) priznavanje i vrednovanje nefinansijske imovine vrši u skladu sa zahtjevima MRS JS 17 - Nekretnine, postrojenja i oprema i izvrši analiza u vezi priznavanja i iskazivanja vrijednosti izgrađene stalne imovine – javne rasvjete;
- 6) u Napomenama uz finansijske izvještaje Opštine Rudo i budžetskih korisnika (koji su u sastavu GKT) objelodanjuju informacije u skladu sa zahtjevima MRS JS i članom 46. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika.

Preporučuje se direktorima Javnih ustanova Centar za socijalni rad i Ustanovi za turizam i sport Rudo da obezbijede da se:

- 7) popis imovine i obaveza provodi u skladu sa odredbama Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obaveza i uspostave pomoćne knjige, kako je definisano članom 27. Zakona o trezoru.

Preporuke vezane za usklađenost poslovanja

Preporučuje se načelniku da obezbijedi da se:

- 8) donesu ili usklade interna akta shodno dijelu odredbi Zakona o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske i da se donesena interna akta i drugi propisi dosljedno primjenjuju;
- 9) definišu koeficijenti za obračun plate za načelnike odjeljenja, kako je definisano članom 6. stav (6) Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske;
- 10) dodjela sredstava za subvencije u zapošljavanju vrši u skladu sa utvrđenim kriterijumima i definišu pravila i kriterijumi za dodjelu pomoći po raznim osnovama i propiše forma izvještaja.

Preporučuje se Skupštini opštine da:

- 11) u skladu sa svojim nadležnostima donosi: strategiju, godišnji plan utroška namjenskih sredstava, kao i planove za kapitalne investicije i odluke u skladu sa odobrenim sredstvima u budžetu.

Preporučuje se direktorima Javnih ustanova Centar za socijalni rad i Ustanovi za turizam i sport Rudo da obezbijede da se:

- 12) interni akt kojim su definisane plate i druga lična primanja zaposlenih uskladi sa Posebnim kolektivnim ugovorom za zaposlene u oblasti socijalne zaštite Republike Srpske i Posebnim kolektivnim ugovorom za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske;
- 13) definišu pravila i kriterijumi za dodjelu pomoći po raznim osnovama, kao i dodjelu sredstava za sport, propiše forma izvještaja i kontrola vrši u skladu sa tim.

IV KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI

- Zakon o budžetskom sistemu Republike Srpske;
- Zakon o fiskalnoj odgovornosti u Republici Srpskoj;
- Zakon o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske;
- Odluka o izvršenju budžeta Opštine Rudo za 2018. godinu;
- Zakon o lokalnoj samoupravi;
- Zakon o statusu funkcionera jedinica lokalne samouprave;
- Zakon o radu;
- Zakon o doprinosima i Pravilnik o uslovima, načinu obavlještanja, obračunavanja i uplate doprinos-a;
- Zakon o porezu na dohodak i Pravilnik o primjeni Zakona o porezu na dohodak;
- Posebni kolektivni ugovor za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske;
- Posebni kolektivni ugovor za zaposlene u oblasti socijalne zaštite Republike Srpske;
- Zakon o javnim nabavkama;
- Zakon o uređenju prostora i građenju;
- Zakon o šumama;
- Zakon o vodama;
- Zakon o javnim putevima;
- Zakon o komunalnim djelatnostima;
- Zakon o koncesijama;
- Zakon o naknadama za korišćenje prirodnih resursa u svrhu proizvodnje električne energije;
- Zakon o zaštiti od požara;
- Zakon o komunalnim taksama;
- Zakon o sportu i Pravilnik o kategorizaciji sportova u Republici Srpskoj;
- Uredba o naknadama za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u javnom sektoru;
- Odluka o komunalnim naknadama;
- Odluka o podsticajima za zapošljavanje u 2018. godini;
- Pravilnik o formi i sadržaju budžeta i izvještaja o izvršenju;
- Uredba o uslovima i načinu plaćanja gotovim novcem.

V IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)

1. Uvod

Opština Rudo (u daljem tekstu: Opština) zauzima površinu od 344 km². Prema popisu stanovništva iz 2013. godine, na području Opštine je naseljeno 7.963 stanovnika. Opština je teritorijalno organizovana u 10 mjesnih zajednica. Skupština opštine je u 2018. godini usvojila Strategiju razvoja opštine za period 2018 – 2027. godina („Službeni glasnik opštine Rudo“, broj 12/18).

Opština ostvaruje svoje nadležnosti u skladu sa Ustavom, Statutom, Zakonom o lokalnoj samoupravi („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 97/16) i drugim važećim propisima, kojima su definisana područja odgovornosti, nadležnosti organa i način finansiranja.

Organi Opštine su Skupština i načelnik. Skupština opštine je organ odlučivanja i kreiranja politike, a načelnik zastupa i predstavlja Opštinu i nosilac je izvršne vlasti.

Sredstva za rad Opštine u 2018. godini obezbijeđena su iz: poreskih i neporeskih prihoda; grantova; transfera između budžetskih korisnika; primitaka od nefinansijske imovine i ostalih primitaka.

Revizijom je obuhvaćen konsolidovani finansijski izvještaj Opštine koji uključuje finansijske izvještaje opštinske uprave i budžetskih korisnika (Javnih ustanova): Centra za socijalni rad; CKPD „Prosvjeta“, Ustanove za turizam i sport (koji se finansiraju iz budžeta Opštine u potpunosti) i Srednjoškolskog centra i Narodne biblioteke „Prosvjeta“ Rudo (koji se finansiraju jednim dijelom iz budžeta Opštine).

Opština je za 2018. godinu svrstana u kategoriju izrazito nerazvijenih jedinica lokalne samouprave.

Na Nacrt izvještaja o provedenoj finansijskoj reviziji Opštine za period 01.01 - 31.12.2018. godine, nije bilo primjedbi.

Preporuke date u ovom izvještaju, u cilju njihovog naglašavanja, boldovane su i pisane italicik slovima.

2. Provođenje preporuka iz prethodnog izvještaja

Glavna služba za reviziju javnog sektora Republike Srpske izvršila je u toku 2017. godine pregled statusa preporuka datih u Izvještaju o reviziji Konsolidovanih finansijskih izvještaja za korisnike budžeta Opštine Rudo za 2014. godinu. Prema Izvještaju o sprovođenju preporuka (IP015 - 17 od 21.12.2017. godine) Opština je od ukupno 11 datih preporuka provela 6 preporuka, 3 je djelimično provela, a dvije preporuke nisu provedene.

Za djelimično provedene preporuke obrazloženja su data u tački: 3., 6.6. i 6.7. izvještaja, a odnose se na: provođenje popisa imovine i obaveza; sudske sporove i Napomene uz finansijske izvještaje.

Preporuke koje nisu provedene odnose se na to da Opština nije: vršila analizu i procjenu naplativosti dospjelih potraživanja; evidentirala poreska potraživanja iz Jedinstvene evidencije o prijavljenim i uplaćenim porezima i uspostavila analitičke evidencije dugoročnih kredita (tačka 6.3.1.1. izvještaja).

3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola

Donošenjem internih akata: Statuta Opštine, Odluke o osnivanju Opštinske uprave, Pravilnika o organizaciji i sistematizaciji radnih mesta, Pravilnika o internim kontrolama i internim kontrolnim postupcima i drugih akata stvorene su prepostavke za uspostavljanje sistema internih kontrola.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjeseta u Opštinskoj upravi sistematizovano je 31 radno mjesto za 34 izvršioca, a na dan 31.12.2018. godine zaposlena su 35 izvršioca (1 izvršilac na određeno vrijeme). Zaposlena su i 3 funkcionera – načelnik, zamjenik načelnika Opštine i predsjednik Skupštine opštine, dok potpredsjednik Skupštine svoju funkciju obavlja volonterski. Tokom 2018. godine, radni odnos je prestao za predsjednika Skupštine i nakon provedenih aktivnosti imenovan je ponovo predsjednik Skupštine opštine. U radni odnos nakon sprovedene procedure javnog konkursa primljena su 4 pripravnika.

Pravilnik o internim kontrolama i internim kontrolnim postupcima donesen je u 2017. godini i isti nije usklađen sa odredbama Zakona o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 91/16) što nije u skladu sa članom 59. navedenog zakona. Pomenutim pravilnikom definisani su: administrativni i računovodstveni interni kontrolni postupci, postupci procjene rizika, informisanja, komunikacije i nadgledanja. Kod postupaka procjene rizika navedeno je da se na osnovu administrativnih i računovodstvenih internih kontrolnih postupaka koji su utvrđeni ovim pravilnikom, utvrđuju postupci i aktivnosti sa srednjim i visokim rizikom i postupci nadgledanja, a isto predstavlja redovne poslovne aktivnosti, a ne kontrolne postupke. Revidirani niži budžetski korisnici nemaju interni akt, kojim je uređen sistem internih finansijskih kontrola.

Na osnovu odredbi Zakona o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru i Uputstva o načinu i postupku uspostavljanja i sprovođenja sistema finansijskog upravljanja i kontrole („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 99/17) Opština je:

- donijela Odluku kojom je imenovala odgovorno lice koje je zaduženo za uspostavljanje, sprovođenje i razvoj finansijskog upravljanja i kontrole;
- dostavila Centralnoj jedinici za harmonizaciju polugodišnji i godišnji izvještaj o sprovođenju planiranih aktivnosti na uspostavljanju i razvoju sistema finansijskog upravljanja i kontrole;
- donijela plan za uspostavljanje finansijskog upravljanja i kontrole.

Opština nije uredila sistem internih kontrola prema odredbama navedenog zakona i uputstva, jer nije:

- donijela akt o upravljanju rizicima kojim se uređuju organizacioni ciljevi i zadaci, procjena rizika i upravljanje rizicima (član 8. stav 2 navedenog zakona);
- definisala ključne poslovne procese i uspostavila knjigu poslovnih procesa (tačka 22. podtačke 3, 4 i 5. navedenog uputstva);
- izvršila analizu postojećih i na osnovu toga donijela nova pravila i procedure imajući u vidu da je u proteklom periodu, došlo do značajnih izmjena u zakonskoj i podzakonskoj regulativi iz različitih oblasti (računovodstveni propisi, finansijsko izvještavanje, finansijsko upravljanje i kontrole i dr.).

Opština prilikom sačinjavanja i objelodanjivanja podataka za godišnje finansijske izvještaje u jednom dijelu nije poštovala usvojene računovodstvene standarde, računovodstvena načela i principe urednog knjigovodstva i nije poštovala interne računovodstvene kontrolne postupke koji omogućavaju otkrivanje i sprečavanje pogrešnih poslovnih događaja, kako je definisano članom 7. Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 94/15), jer:

- nije uspostavila pomoćnu knjigu za nefinansijsku imovinu i potraživanja, kako je definisano članom 27. Zakona o trezoru („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 28/13 i 103/15). Takođe i revidirani budžetski korisnici nisu uspostavili navedene pomoćne knjige;
- Pravilnik o obračunu, naplati i kontroli naplate javnih prihoda („Službeni glasnik opštine Rudo“, broj 6/08) u jednom dijelu nije u primjeni, jer isti nije izmijenjen i dopunjeno u

skladu sa važećim izmjenama zakonske i podzakonske regulative iz oblasti neporeskih prihoda;

- poreska potraživanja nije evidentirala u skladu sa Uputstvom o primjeni MRS JS – 23 Prihodi od transakcija koje nisu transakcije razmjene (porezi i prenos);
- nije na dan bilansiranja izvršila procjenu naplativosti potraživanja;
- imovinu namijenjenu prodaji (objekat) nije klasifikovala u skladu sa članovima 42 - 45. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 98/16, 115/17 i 118/18);
- dio ulaganja u nefinansijsku imovinu u stalnim sredstvima nije evidentirala preko pozicije – nefinansijska imovina u stalnim sredstvima u pripremi, što nije u skladu sa članom 37 i 38. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike;
- dio obaveza za subvencije, grantove i doznake na ime socijalne zaštite nije evidentirala u skladu sa članom 81. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike, već je iste evidentirala kao ostale obaveze;
- dio nevladinih organizacija koje se finansiraju putem granta uz izvještaje o utrošku ne dostavljaju dokumentaciju za pravdanje sredstava (fakture, izvode, obračune itd), a iz dostavljenih izvještaja se ne može utvrditi namjenski utrošak sredstava dodijeljenih na projektnoj osnovi;
- nije donesena strategija razvoja lokalnih puteva i ulica u naselju i poseban akt o upravljanju, građenja i rekonstrukciji, što nije u skladu sa članom 13. (stav 4) i članom 16. (stav 6) Zakona o javnim putevima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 89/13);
- internim aktom je definisan način obavljanja kontrole nižih budžetskih korisnika koji se finansiraju iz opštinskog budžeta, a do završetka revizije od strane Opštine nije vršena kontrola njihovog poslovanja.

Preporučuje se načelniku da obezbijedi da se donesu ili usklade interna akta shodno dijelu odredbi Zakona o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske i da se donesena interna akta i drugi propisi dosljedno primjenjuju u dijelu koji se odnosi na: uspostavljanje i vođenje pomoćnih knjiga; kontrolu budžetskih korisnika; izvještavanje o utrošku namjenskih sredstava dodijeljenih na projektnoj osnovi i priznavanje i evidentiranje imovine i obaveza u skladu sa važećim računovodstvenim politikama.

Preporučuje se Skupštini opštine da obezbijedi da se doneše strategija razvoja lokalnih puteva i ulica u naselju i akt o upravljanju građenja i rekonstrukciji lokalnih puteva, ulica u naselju i putnih objekata na njima u skladu sa Zakonom o javnim putevima.

Popis imovine i obaveza na dan 31.12.2018. godine u Opštini nije organizovan i izvršen u skladu sa odredbama Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obaveza („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 45/16 - u daljem tekstu: Pravilnik o popisu), jer:

- prije započinjanja aktivnosti popisa imovine i obaveza, popisne liste iz pomoćnih evidencijskih listi nisu dostavljene na ovjeru odgovornom licu za organizaciju i pravilnost popisa i tek nakon ovjere dostavljene komisiji za popis imovine i obaveza, kako je definisano članom 17. stav (8) navedenog pravilnika;
- usklađivanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza nije izvršeno na način kako je definisano članom 3. Pravilnika o popisu, već je usklađivanje fizičkog stanja sa knjigovodstvenim vrijednostima imovine izvršeno na osnovu iskazanih vrijednosti u pomoćnim evidencijskim listama (popisne liste koje se ručno formiraju svake

- godine, reversi i pomoćne tabele u Exelu), jer Opština nije uspostavila pomoćni program za nefinansijsku imovinu;
- za utvrđivanje stvarnog stanja potraživanja komisija je koristila knjigovodstvenu evidenciju, a ista stanja potraživanja dijelom nisu usaglašena, što nije u skladu sa članom 12. Pravilnika o popisu. Tako popisana vrijednost akcija i učešća u kapitalu, poreskih potraživanja i korigovanih potraživanja nije popisana i iskazana u izvještaju o popisu na osnovu stvarnog stanja, već je popisana na osnovu knjigovodstvenog stanja;
  - imovina na privremenom korišćenju kod drugih pravnih i fizičkih lica nije unesena u posebne popisne liste, kako je definisano članom 19. Pravilnika o popisu.

Navedene nepravilnosti u vezi popisa se odnose i na revidirane budžetske korisnike (JU Centar za socijalni rad i JU za turizam i sport Rudo).

Preporučuje se načelniku Opštine i direktorima javnih ustanova (Centar za socijalni rad i Ustanova za turizam i sport) da obezbijede da se popis imovine i obaveza provodi u skladu sa odredbama Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obaveza (članovi: 3., 12., 17 i 19).

Uspostavljeni sistem internih kontrola nije funkcionisao na način da je u potpunosti obezbijedio istinito i fer izještavanje i usklađenost poslovanja sa važećim zakonima i propisima, što je osim u ovoj tački navedeno u tačkama: 4., 5., 6.1., 6.2., 6.3., 6.5., 6.6. i 6.7. izvještaja.

4. Nabavke

Planom javnih nabavki roba, usluga i radova za 2018. godinu (sa pet izmjena i dopuna) planirane su nabavke u ukupnoj vrijednosti od 838.431 KM (bez poreza na dodatu vrijednost, u daljem tekstu: PDV).

Nabavke „Elektrifikacija stambenih jedinica raseljenih osoba i povratnika u naselju Oputnica - opština Rudo“ i „Izrada projektno – tehničke dokumentacije za opremanje stambenog objekta kolektivnog stanovanja u Rudom“ provedene su u 2018. godini, s tim da su ugovori zaključeni u 2019. godini.

U skladu sa Zakonom o javnim nabavkama („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, broj 39/14 u daljem tekstu: Zakon) Opština je u toku 2018. godine provela 58 postupaka ukupne vrijednosti od 722.299 KM (bez PDV – a) i to:

- 4 otvorena postupka u vrijednosti od 583.143 KM koji se odnose na rekonstrukciju obdaništa, elektrifikaciju stambenih jedinica, asfaltiranje puteva i prevoz učenika;
- 9 postupaka po konkurentskom zahtjevu za dostavljanje ponuda u vrijednosti od 78.988 KM koji se odnose na javnu rasvjetu, gorivo, čišćenje snijega i dr, od kojih je jedan postupak poništen;
- 1 pregovarački postupak bez objave obaveštenja o nabavci u vrijednosti od 10.795 KM koji se odnosi na dodatne radove na rekonstrukciji obdaništa i
- 44 postupka putem direktnog sporazuma u vrijednosti od 49.373 KM.

Revizijskim aktivnostima obuhvaćeni su provedeni postupci javnih nabavki u vrijednosti od 568.826 KM (78%). U okviru revidiranih postupaka javnih nabavki nisu utvrđene neusklađenosti sa Zakonom, osim za procedure javnih nabavki koje nisu provedene za nabavke: proslava dana Opštine (3.000 KM) i za organizaciju sajma turizma od strane JU za turizam i sport Rudo (4.757 KM), što nije u skladu sa članom 6. Zakona.

5. Priprema i donošenje budžeta

Skupština opštine je 18.12.2017. godine donijela Odluku o usvajanju budžeta za 2018. godinu u iznosu od 4.416.200 KM (poreski prihodi 2.462.840 KM, neporeski prihodi 1.445.860 KM, transferi između ili unutar jedinica vlasti 385.000 KM, primici za

nefinansijsku imovinu 2.500 KM i primici od finansijske imovine 120.000 KM). Rashodi sa izdacima su planirani u ukupnom iznosu od 4.416.200 KM, a čine ih: rashodi za lična primanja (1.464.340 KM); rashodi po osnovu korišćenja roba i usluga (654.670 KM); subvencije (180.000 KM); grantovi (466.200 KM); dozvane koje se isplaćuju iz budžeta Republike Srpske opštine (1.011.840 KM); rashodi po sudskim rješenjima (19.700 KM); transferi između i unutar jedinica vlasti (1.100 KM); izdaci za nefinansijsku imovinu (476.350 KM); izdaci za finansijsku imovinu (120.000 KM) i izdaci za otplatu dugova (2.000 KM). Budžetska rezerva je planirana u iznosu 20.000 KM.

Ministarstvo finansija Republike Srpske je 14.05.2018. godine dalo Opštini saglasnost za raspodjelu suficita ostvarenog u 2017. godini u iznosu od 77.847 KM i za neutrošena namjenska sredstva u iznosu od 157.315 KM. Skupština opštine je 04.06.2018. godine donijela Odluku o raspodjeli utvrđenog suficita i neutrošenih namjenskih sredstava za 2017. godinu u iznosu od 235.162 KM („Službeni glasnik opštine Rudo“, broj 5/18) za realizaciju plana kapitalnih investicija u 2018. godini (77.847 KM) i za realizaciju projekata u svrhu ekonomskog razvoja lokalne zajednice (157.315 KM) s tim da se navedena odluka uključi prilikom izrade rebalansa budžeta za 2018. godinu, ali isti nije donesen.

Takođe, Skupština opštine je 04.06.2018. godine, donijela Odluku o usvajanju Plana kapitalnih investicija za 2018. godinu, ukupne vrijednosti od 532.297 KM. Sredstva za finansiranje kapitalnih investicija, obezbjediće se iz sredstava za kapitalna ulaganja koja su predviđena budžetom Opštine za 2018. godinu (454.450 KM) i sredstava suficita iz 2017. godine (77.847 KM) što ukupno iznosi 532.297 KM. U skupštinskoj odluci (koja je izmijenjena u odnosu na dati prijedlog) naveden je ukupan iznos kapitalnih investicija od 644.297 KM, što je više za 112.000 KM od definisanih sredstava (532.297 KM), a za navedenu razliku nije navela iz koji sredstava bi se finansirali usvojeni projekti.

Nakon dobijene saglasnosti Ministarstva finansija Republike Srpske od 24.10.2018. godine na Nacrt rebalansa budžeta opštine za 2018. godinu, Skupština opštine je 19.11.2018. godine usvojila Nacrt rebalansa budžeta za 2018. godinu. Takođe je 18.11.2018. godine dobijena saglasnost Ministarstva finansija Republike Srpske na Prijedlog rebalansa budžeta opštine za 2018. godinu u kome je izvršeno usklađivanje budžetskih sredstava i budžetskih izdataka na višem nivou za 591.190 KM. Međutim, Skupština opštine je isti razmatrala 27.12.2018. godine i nije donijela Odluku o rebalansu budžeta opštine za 2018. godinu.

Poslije donošenja budžeta za 2018. godinu vršene su realokacije budžetskih sredstava, a načelnik Opštine nije polugodišnje izveštavao Skupštinu opštine o izvršenoj preraspodjeli budžetskih sredstava, kako je definisano članom 15. Odluke o izvršenju budžeta opštine za 2018. godinu („Službeni glasnik opštine Rudo“, broj 12/17) i u Izveštaju o izvršenju budžeta za period 01.01-31.12.2018. godine nije dat pregled o izvršenim preraspodjelama budžetskih sredstava, kako je definisano članom 20. tačka j) Pravilnika o formi i sadržaju budžeta i izveštaja o izvršenju budžeta („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 100/13 i 102/16).

Preporučuje se Skupštini opštine da obezbijedi, da se plan kapitalnih investicija donosi u skladu sa planiranim budžetskim sredstvima i neposredno nakon usvojenog budžeta.

Preporučuje se načelniku da obezbijedi da se: Skupštini opštine podnose izveštaji o preraspodjeli budžetskih sredstava i da se isti prezentuje u izveštaju o izvršenju budžeta, kako je definisano članom 20. tačka j) Pravilnika o formi i sadržaju budžeta i izveštaja o izvršenju budžeta.

6. Finansijski izveštaji

Opština nije sačinila Konsolidovani bilans stanja na dan 31.12.2018. godine u skladu sa članom 123. stavovi (3) i (4) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i

računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 115/17 i 118/18), jer nije izvršila konsolidaciju, odnosno uključivanje kontrolisanih entiteta dodavanjem neto imovine/kapitala iz njihovih bilansa stanja u Konsolidovani bilans stanja Opštine, odnosno korigovanjem pozicija akcija i učešća u kapitalu i trajnih izvora sredstava (JP „Informativni centar“ Rudo).

Preporučuje se načelniku da obezbijedi da se Konsolidovani bilans stanja sačinjava u skladu sa članom 123. stavovi (3) i (4) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

6.1. Izvještaj o izvršenju budžeta

Izvršenje budžeta Opštine za period 01.01 - 31.12.2018. godine iskazano je u obrascu PIB - Periodični izvještaj o izvršenju budžeta na računovodstvenom fondu 01 - opšti fond, što predstavlja budžet u užem smislu (u daljem tekstu: PIB) i u obrascu PIF - Periodični izvještaj o izvršenju po računovodstvenim fondovima (u daljem tekstu: PIF).

Budžetski prihodi i primici za 2018. godinu su u obrascu PIB - iskazani u iznosu od 4.942.843 KM, što je za 12% više u odnosu na budžet za 2018. godinu. U izvršenju budžeta za 2018. godinu u obrascu PIB osim navedenih budžetskih sredstava, Opština je iskazala poziciju – raspodjela suficita iz ranijih perioda u iznosu od 129.358 KM (iskazan je dio po Odluci o raspodjeli suficita i neutrošenih namjenskih sredstava), mada ista nije bila sastavni dio budžeta (jer rebalans nije donesen, što je objašnjeno u tački 5. izvještaja) kako je definisano tačkom 18 i 20. Uputstva za utvrđivanje suficita raspoloživog za raspodjelu („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 45/13). Po osnovu navedenog više je iskazana pozicija - raspodjela suficita iz ranijih perioda, a izvršenje je iskazano na poziciji kapitalnih investicija (77.847 KM) i na poziciji subvencija za zapošljavanje (51.511 KM).

Budžetski rashodi i izdaci za 2018. godinu su iskazani u iznosu od 4.260.728 KM, što je za 4% niže u odnosu na planirane rashode i izdatke za 2018. godinu (objašnjenja su data u nastavku izvještaja).

Izvještaj o izvršenju budžeta Opštine za 2018. godinu Skupština opštine je razmatrala u 2019. godini, a isti nije usvojila. Takođe, Skupština opštine nije usvojila Izvještaj o radu načelnika i opštinske uprave za 2018. godinu (u istom nisu navedeni finansijski pokazatelji za 2018. godinu niti informacije o radu nadležnih odjeljenja) i Izvještaj o realizaciji plana kapitalnih investicija.

Preporučuje se načelniku da obezbijedi da se u Izvještaju o izvršenju budžeta iskazuju pozicije o raspodjeli suficita i neutrošenih namjenskih sredstava, samo ako su navedene pozicije sastavni dio budžeta/rebalansa budžeta, kako je definisano tačkom 18 i 20. Uputstva za utvrđivanje suficita raspoloživog za raspodjelu.

6.1.1. Prihodi i primici

Budžetski prihodi i primici za 2018. godinu u PIB - su iskazani u iznosu od 4.942.843 KM. U obrascu PIF (fond 03) iskazani su budžetski prihodi i primici u iznosu od 163.529 KM po osnovu grantova, 800 KM po osnovu neporeskih prihoda i 14.204 KM po osnovu transfera između različitih jedinica vlasti.

6.1.1.1. Budžetski prihodi

Budžetski prihodi na fondu 01 su iskazani u iznosu od 4.794.987 KM, a čine ih: poreski prihodi, neporeski prihodi, grantovi i transferi između ili unutar jedinica vlasti, što je za 12% više u odnosu na budžetom planirane prihode. Po nalazu revizije isti su više iskazani za 20.917 KM, što je objašnjeno uz neporeske prihode.

Prihodi fonda u obrascu PIF na fondu 03 su iskazni u iznosu od 178.533 KM.

Poreski prihodi iskazani su u iznosu od 2.619.687 KM ili 6% više u odnosu na budžet i najvećim dijelom se odnose na indirektne poreze (2.412.563 KM); poreze na lična primanja, prihode od samostalnih djelatnosti (127.692 KM) i poreze na imovinu (79.333 KM).

Neporeski prihodi iskazani su u iznosu od 1.776.935 KM ili 23% više u odnosu na budžetom planirane prihode, a odnose se u glavnom na: prihode od finansijske i nefinansijske imovine i pozitivnih kursnih razlika (22.859 KM); naknade i takse i prihode od pružanja javnih usluga (1.739.995 KM) i ostale neporeske prihode (13.731 KM).

Prihodi od finansijske i nefinansijske imovine i pozitivnih kursnih razlika su po nalazu revizije zbog pogrešnog evidentiranja poslovnih promjena više iskazani za 20.917 KM, a manje ostali prihodi obračunskog karaktera, jer prihodi od kamata i ostalih naknada za date zajmove nisu priznati i vrednovani na obračunskoj osnovi u skladu sa MRS JS 9 - Prihodi iz transakcija razmjene (paragrafi 14 i 16) i članom 109. stav (2) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

Naknade i takse i prihode od pružanja javnih usluga čine: administrativne naknade i takse (14.435 KM); komunalne naknade i takse (47.376 KM); naknade po raznim osnovama (1.641.516 KM) i prihodi od pružanja javnih usluga (36.668 KM).

Opština nije u skladu sa članom 2, 3 i 10. Odluke o komunalnim naknadama („Službeni glasnik opštine Rudo“, broj 11/15) donijela rješenja o visini komunalne naknade fizičkim licima, koji su vlasnici stambenih prostora i korisnici objekata i uređaja zajedničke komunalne potrošnje.

Opština ne ostvaruje prihod po osnovu korišćenja prostora za parkiranje motornih vozila na uređenim i obilježenim mjestima, kako je definisano Pravilnikom o načinu, uslovima i visini naplate javnih parkirališta („Službeni glasnik opštine Rudo“, broj 8/14).

Iskazane naknade po raznim osnovama čine uglavnom naknade za: uređenje građevinskog zemljišta (2.447 KM); korišćenje građevinskog zemljišta (16.441 KM); korišćenje šuma (63.759 KM); vode (9.605 KM); korišćenje komunalnih dobara od opštег interesa (6.147 KM); promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta (465 KM); finansiranje posebnih mjera zaštite od požara (3.340 KM); korišćenje prirodnih resursa u svrhu proizvodnje električne energije (699.658 KM); koncesione naknade (839.578 KM) i iste su za 25% više u odnosu na budžetom planirane naknade.

Skupština opštine je 18.12.2017. godine usvojila godišnje planove/programe utroška namjenskih sredstava („Službeni glasnik opštine Rudo“, broj 12/17) po osnovu naknada za: korišćenje prirodnih resursa u svrhu proizvodnje električne energije (1.100.000 KM), šume (150.000 KM), vode (10.100 KM) i finansiranje zaštite od požara (4.000 KM).

U 2018. godini donošenjem Zakona o prestanku važenja Zakona o naknadama za korišćenje prirodnih resursa u svrhu proizvodnje električne energije („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 17/18), doneseni Program korišćenja prirodnih resursa u svrhu proizvodnje električne energije nije usklađen sa izmijenjenim propisom, niti sa iznosom naplaćenih sredstava. Budžetom Opštine za 2018. godinu i programom korišćenja prirodnih resursa u svrhu proizvodnje električne energije planirana su sredstva u iznosu od 1.100.000 KM, a izvršenje je iskazano u iznosu od 699.658 KM.

Opština nije donijela Godišnji plan utroška sredstava od koncesione naknade, kako je definisano članom 32. stav (5) Zakona o koncesijama („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 59/13 i 16/18), a naplaćena su i iskazana ukupna sredstva u iznosu od 839.578 KM.

Skupština opštine nije usvojila izvještaj o izvršenju o utrošenim sredstvima po osnovu naknade za korišćenje prirodnih resursa u svrhu proizvodnje električne energije u kome je navedeno da su sredstva planirana u iznosu od 1.100.000 KM, a naplaćena u iznosu od 1.458.289 KM (u GKT je iskazano ukupno izvršenje u iznosu od 1.539.236 KM i po osnovu Zakona o naknadama za korišćenje prirodnih resursa u svrhu proizvodnje električne

energije i Zakona o koncesijama) a utrošena su u iznosu od 1.299.214 KM i saldo novčanih sredstava na dan 31.12.2018. godine je 160.452 KM. U Izvještaju o izvršenju programa je navedeno veće izvršenje u odnosu na planirana sredstava, pa su tako na ime izgradnje primarnih infrastrukturnih objekata planirana sredstava od 330.000 KM, a utrošena u iznosu od 404.935 KM i za ostale svrhe planirana su sredstva u iznosu od 770.000 KM a utrošena u iznosu od 894.279 KM.

Takođe, doneseni program za korišćenje namjenskih sredstava za šume, nije usklađivan sa iznosom naplaćenih sredstava.

Za Plan utroška namjenskih sredstava po osnovu posebnih vodnih naknada nije obezbijeđena saglasnost JU „Vode Srpske“, što nije u skladu sa članom 17. stav (2) tačka b) Zakona o vodama („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 50/06, 92/09, 121/12 i 74/17).

Preporučuje se načelniku da obezbijedi da se:

- **donose rješenja o visini komunalne naknade fizičkim licima, kako je definisano Odlukom o komunalnim naknadama;**
- **za Plan utroška namjenskih sredstava po osnovu posebnih vodnih naknada obezbijedi saglasnost JU „Vode Srpske“ u skladu sa članom 17. stav (2) tačka b) Zakona o vodama;**
- **uspostave adekvatni kontrolni postupci koji se odnose na planiranje, utrošak i izvještavanje o utrošku namjenskih sredstava.**

Preporučuje se Skupštini opštine da obezbijedi da se donosi godišnji plan utroška sredstava od koncesione naknade, kako je definisano članom 32. stav (5) Zakona o koncesijama.

Grantovi nisu planirani, a isti su iskazani na fondu 01 u iznosu od 9.510 KM, a na fondu 03 u iznosu od 163.529 KM (najveći dio sredstava od 146.590 KM je doznačen na ime kapitalne pomoći za finansiranje radova na rekonstrukciji obdaništa).

Transferi između ili unutar jedinica vlasti su iskazani u iznosu od 388.855 KM - na fondu 01 i 14.204 KM na fondu 03. Iskazani transferi na fondu 01 odnose se na transfer od Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske po osnovu Zakona o socijalnoj zaštiti (305.155 KM); transfer na ime pomoći za nerazvijene opštine (63.700 KM) i transfer na ime sufinansiranja projekata u opštini (20.000 KM). Transferi su iskazani na obračunskom osnovu, a na poziciji potraživanja po osnovu transfera od drugih jedinica vlasti iskazan je iznos od 61.950 KM. Sredstva su naplaćena u 2019. godini.

Primici za nefinansijsku imovinu su iskazani na gotovinskom osnovu, a odnose se na primitke od prodaje zgrada i objekata (19.002 KM) i zemljišta (1.665 KM).

Primici od finansijske imovine su iskazani u iznosu od 126.303 KM, a odnose se na primitke od naplate datih zajmova.

6.1.2. Rashodi i izdaci

Budžetski rashodi i izdaci za 2018. godinu u PIB - su iskazani u iznosu od 5.213.420 KM, što je za 2% niže u odnosu na rebalansom planirane rashode i izdatke.

6.1.2.1. Budžetski rashodi

Budžetski rashodi su iskazani u iznosu od 4.205.256 KM, a čine ih rashodi: za lična primanja zaposlenih; po osnovu korišćenja robe i usluga; finansiranja i drugi finansijski troškovi; po sudskim rješenjima, kao i subvencije; grantovi; doznaće na ime socijalne zaštite koje se isplaćuju iz budžeta Republike, opština i gradova i transferi između i unutar jedinica vlasti. Po nalazu revizije isti su više iskazani za 3.587 KM (objašnjeno u nastavku ove tačke izvještaja).

Rashodi za lična primanja zaposlenih iskazani su u iznosu od 1.437.350 KM, a čine ih rashodi za: bruto plate zaposlenih (1.175.531 KM); bruto naknade troškova i istalih ličnih primanja zaposlenih po osnovu rada (237.865 KM); naknadu plata zaposlenih za vrijeme bolovanja, roditeljskog odsustva i ostalih naknada (17.466 KM) i otpremnine i jednokratne pomoći (6.488 KM).

Rashode za bruto plate zaposlenih čine rashodi za: osnovnu platu nakon oporezivanja (687.408 KM); uvećanje osnovne plate po osnovu radnog staža (41.422 KM) i poreze i doprinose (446.701 KM).

Rashode za bruto naknade troškova i ostalih ličnih primanja zaposlenih po osnovu rada čine rashodi za: naknade za prevoz na posao i sa posla (23.891 KM); topli obrok (74.465 KM); regres (49.950 KM); dnevnice za službena putovanja u zemlji i inostranstvu (5.055 KM); ostale naknade (4.611 KM) i poreze i doprinose (79.893 KM).

U 2018. godini donošenjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 66/18), izmijenjen je način ugovaranja plata između poslodavca i zaposlenog, povećan je osnovni lični odbitak, uveden novi model obračuna plata i izvršen preračun koeficijenata.

U procesu obračuna i isplate ličnih primanja zaposlenima utvrđene su sledeće nepravilnosti:

- nisu ujednačeni koeficijenti za obračun plate za načelnike odjeljenja što nije u skladu sa članom 6. stav (6) Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 20/17 i 85/18);
- za službena putovanja u inostranstvo ne donose se rješenja a obračun ino dnevница vrši se kao za obračun dnevica za službena putovanja u zemlji što nije u skladu sa članom 14. stav (2) Uredbe o naknadama za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u javnom sektoru Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 73/10);
- u JU Centar za socijalni rad Rudo, koeficijenti koji su određeni Pravilnikom o platama i drugim primanjima veći su od propisanih, članom 19. Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti socijalne zaštite Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 47/18);
- u JU za turizam i sport Rudo koeficijenti sa višom spremom koji su definisani Odlukom o koeficijentima za obračun plata sa uračunatim porezom na dohodak, nisu definisani u skladu sa članom 2. Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 10/17 i 85/18), a obračun plate za direktora vršen je po manjem koeficijentu od koeficijenta definisanog pomenutom odlukom i ugovorom o radu. Navedena nepravilnost u vezi obračuna plate je tokom sprovođenja revizije otklonjena.
- u Opštini, JU Centru za socijalni rad i JU za turizam i sport Rudo, evidencije o prisustvu radnika na poslu nisu vođene u skladu sa Pravilnikom o vođenju evidencija o prisustvu radnika na radu („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 40/16).

Preporučuje se načelniku, da obezbijedi, da se definišu koeficijenti za obračun plate za načelnike odjeljenja, kako je definisano članom 6. stav (6) Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske i obračun za dnevnice u inostranstvu, vrši u skladu sa članom 14. stav (2) Uredbe o naknadama za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u javnom sektoru Republike Srpske.

Preporučuje se direktoru JU Centra za socijalni rad Rudo, da obezbijedi, da se interni akt kojima se definišu plate i druga lična primanja zaposlenih uskladi sa Posebnim kolektivnim ugovorom za zaposlene u oblasti socijalne zaštite Republike Srpske.

Preporučuje se direktoru JU za turizam i sport Rudo, da obezbijedi, da se koeficijenti za plate (sa višom spremom) usklade sa Posebnim kolektivnim ugovorom za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske.

Rashodi po osnovu korišćenja roba i usluga iskazani su u iznosu od 1.082.221 KM, a čine ih rashodi navedeni u nastavku ovog izveštaja.

Rashodi po osnovu utroška energije, komunalnih, komunikacionih i transportnih usluga iskazani su u iznosu od 146.138 KM. Odnose se na rashode po osnovu: utroška električne energije (24.592 KM), korišćenja fiksnih i mobilnih telefona i interneta (21.641 KM), utroška uglja (27.357 KM), utroška lož ulja (11.048 KM); usluge prevoza (21.414 KM), usluge deratizacije (8.019 KM); poštanskih usluga (7.028 KM) i ostale usluge (25.039 KM).

Rashodi za tekuće održavanje iskazani su u iznosu od 28.560 KM, a odnose se na rashode: za ostale usluge i materijal za tekuće popravke (11.952 KM); održavanje prevoznih sredstava (6.105 KM) i ostale rashodi (10.503 KM).

Rashodi po osnovu putovanja i smještaja iskazani su u iznosu od 24.726 KM što je za 9% veće izvršenje u odnosu na budžetom planirane rashode. Odnose se na rashode po osnovu: utroška goriva (19.405 KM); prevoza ličnim vozilima na službenim putovanjima u zemlji (1.635 KM) i ostale rashode (3.686 KM).

Rashodi za stručne usluge iskazani su u iznosu od 49.071 KM, a odnose se na rashode za usluge: osiguranja (9.227 KM); održavanja računarskih programa (8.381 KM); štampanja (3.213 KM); objavljivanja oglasa (2.804 KM); ostale stručne usluge (12.670 KM) i ostale rashode (12.776 KM).

Rashodi za usluge održavanja javnih površina i zaštite životne sredine su iskazani u iznosu od 67.444 KM. Odnose se na rashode za usluge: čišćenja javnih površina (40.000 KM); utroška električne energije za javnu rasvjetu (16.132 KM); zimske službe (9.770 KM) i ostale usluge (1.542 KM). Po nalazu revizije isti su više iskazani za 3.587 KM, jer rashodi nisu priznati na obračunskom osnovu u periodu u kome je i obaveza za plaćanje nastala, kako je definisano članom 90. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike. Fakturna je iz 2017. godine. Po navedenom osnovu više su iskazani rashodi za usluge održavanja javnih površina i zaštite životne sredine, a manje finansijski rezultat ranijih godina.

Ostali neklasifikovani rashodi iskazani su u iznosu od 296.688 KM, što je veće izvršenje u odnosu na plan za 5% (13.478 KM). Čine ih rashodi za bruto naknade: skupštinskim odbornicima i poslanicima (107.979 KM); po osnovu ugovora o djelu (11.807 KM); članovima komisija i radnih grupa (39.010 KM); van radnog odnosa (49.094 KM); za privremene i povremene poslove (13.171 KM), kao i rashodi reprezentacije (58.839 KM) i ostali rashodi (16.788 KM). Na fondu 03 iskazan je iznos od 14.529 KM koji se odnosi na naknadu za rad opštinske izborne komisije. Skupštinskom Odlukom o visini naknade za obavljanje dužnosti predsjednika savjeta mjesne zajednice („Službeni glasnik opštine Rudo“, broj 9/13) definisana su prava na novčane naknade predsjednicima mjesnih zajednica u neto iznosu od 150 KM mjesечно, što na godišnjem nivou čini bruto iznos od 29.844 KM.

Subvencije su planirane u iznosu od 180.000 KM, a iskazane u iznosu od 230.072 KM, što je više za 28% u odnosu na odobrene subvencije. Odnose se na subvencije za razvoj poljoprivredne proizvodnje (178.561 KM) i subvencije u zapošljavanju (51.511 KM). Za planirana sredstva budžetom za razvoj poljoprivredne proizvodnje, Skupština opštine je 18.12.2017. godine donijela Odluku o podsticajima za razvoj poljoprivredne proizvodnje za 2018. godinu u iznosu od 180.000 KM („Službeni glasnik opštine Rudo“, broj 12/17). Za

subvencije u zapošljavanju Skupština opštine je 26.02.2018. godine donijela Odluku o podsticajima u zapošljavanju („Službeni glasnik opštine Rudo“, broj 2/18) u iznosu od 100.000 KM, a navedena pozicija nije planirana budžetom za 2018. godinu, osim što je u navedenoj odluci definisano da će se sredstva za ovu namjenu obezbijediti iz sredstava revolving fonda. Revizijom je utvrđeno da je dio sredstava na ime subvencija za zapošljavanje (sredstava za nabavku osnovnih sredstava) dodijeljen mimo kriterijuma koji su definisani Odlukom o podsticajima za zapošljavanje u 2018. godini.

Preporučuje se Skupštini opštine da se Odluka o podsticajima u zapošljavanju, donosi na osnovu budžetom planirane pozicije za subvencije.

Preporučuje se načelniku da obezbijedi da se dodjela sredstava za subvencije u zapošljavanju vrši u skladu sa utvrđenim kriterijumima.

Grantovi su iskazani u iznosu od 506.446 KM, što je više za 9% u odnosu na budžet. Odnose se na tekuće grantove (454.450 KM) i kapitalne grantove (51.996 KM). Tekući grantovi se odnose na odobrena i isplaćena sredstva: neprofitnim subjektima u zemlji u iznosu od 325.000 KM (političkim organizacijama 10.000 KM, humanitarnim organizacijama 23.450 KM, sportskim udruženjima 13.700 KM, vjerskim organizacijama 10.000 KM, boračkoj organizaciji 55.000 KM i drugim organizacijama 51.500 KM, organizacijama iz oblasti zdravstvene zaštite 40.500 KM, organizacijama iz oblasti obrazovanja nauke i kulture 22.000 KM i ostalim tekućim grantovima neprofitnim subjektima 98.850 KM); grantovi javnim nefinansijskim subjektima – JP „Informativni centar“ Rudo 103.450 KM i nefinansijskim subjektima 26.000 KM – KP „Usluga“ Rudo. Kapitalni grantovi se odnose na odobrena i isplaćena sredstava po projektima UNDP-a i drugih organizacija u iznosu od 51.996 KM, isti nisu planirani budžetom, a izvršavani su tokom 2018. godine. Za poziciju kapitalnih grantova donesene su tek 31.12.2018. godine dvije Odluke o realokaciji budžetskih sredstava.

Preporučuje se načelniku da obezbijedi da se propiše forma izveštaja i utvrdi neophodna prateća dokumentacija o utrošku grantova, te izvještavanje i kontrola vrši u skladu sa tim.

Dozname na ime socijalne zaštite koje se isplaćuju iz budžeta Republike, opština i gradova iskazane su u iznosu od 967.499 KM, što je manje izvršenje u odnosu na budžet za 4%. Odnose se uglavnom na dozname za: stalnu novčanu pomoć koja se isplaćuje štićenicima ustanova socijalne zaštite - Centar za socijalni rad (192.699 KM); dodatak za pomoć i njegu drugog lica koji se isplaćuje štićenicima ustanova socijalne zaštite - Centar za socijalni rad (353.006 KM); jednokratne novčane pomoći - Centar za socijalni rad (12.049 KM); tekuće pomoći (učenicima i studentima 158.996 KM, izbjeglim i raseljenim licima 9.988 KM, porodicama i djeci 34.772 KM, porodicama palih boraca 15.292 KM, ostale tekuće dozname 30.123 KM i ostale pomoći 9.824 KM); dozname ustanovama socijalne zaštite za smještaj štićenika (46.690 KM); ostale dozname pružaocima usluga socijalne zaštite koje se isplaćuju od strane ustanova socijalne zaštite - Centar za socijalni rad (54.176 KM), dozname hraniteljskim porodicama – Centar za socijalni rad (40.540 KM) i kapitalne pomoći u iznosu od 9.344 KM.

Dodjela sredstava za sport u JU za turizam i sport Rudo nije izvršena u skladu sa članom 16. Zakona o sportu („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 4/02 i 66/03) jer nisu utvrđeni kriterijumi i nije izvršena ni kategorizacija sportova i sportista u skladu sa Pravilnikom o kategorizaciji sportova u Republici Srpskoj („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 100/13).

Revizijom je utvrđeno da su u Opštini odobrene jednokratne novčane pomoći po raznim osnovama bez uspostavljenih kriterijuma u najmanjem iznosu od 40.000 KM (prevoz učenika, pomoć učenicima, liječenje, loša materijalna situacija i sl.). Takođe, i u Centru za

socijalni rad su odobrene jednokratne novčane pomoći bez uspostavljenih kriterijuma u najmanjem iznosu od 12.000 KM.

Preporučuje se načelniku i direktoru Centra za socijalni rad da obezbijede, da se definišu pravila i kriterijumi za dodjelu pomoći po raznim osnovama.

Preporučuje se direktoru JU za turizam i sport Rudo, da obezbijedi, da se definišu pravila i kriterijumi za dodjelu sredstava za sport.

Izdaci za nefinansijsku imovinu iskazani su u iznosu od 462.947 KM na fondu 01, a odnose se uglavnom na izdatke za proizvedenu stalnu imovinu (459.755 KM) i neproizvedenu stalnu imovinu (3.000 KM). Po nalazu revizije izdaci za nefinansijsku imovinu su zbog neevidentiranja manje iskazani za 17.373 KM, jer izdaci nisu priznati na obračunskom osnovu u periodu u kom je i obaveza za plaćanje nastala, kako je definisano članom 104. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike. Faktura je iz 2018. godine, na ime izgradnje javne rasvjete. Po navedenom osnovu više je iskazan budžetski suficit i razlika u finansiranju.

Izdatke za proizvedenu stalnu imovinu čine izdaci za: pribavljanje zgrada i objekata (3.744 KM); investiciono održavanje, rekonstrukciju i adaptaciju zgrada i objekata (416.849 KM) i nabavku postrojenja i opreme (39.162 KM).

Na fondu 03 u PIF –u iskazani su izdaci za nefinansijsku imovinu u iznosu od 161.800 KM, a odnose se uglavnom na izdatke za investiciono održavanje, rekonstrukciju i adaptaciju zgrada i objekata (155.754 KM) i nabavku postrojenja i opreme (6.046 KM). Najveći dio izdataka se odnosi na rekonstrukciju obdaništa.

Ostali izdaci su iskazani u iznosu od 5.938 KM, isti nisu odobreni, a odnose se ostale izdatke iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti.

6.1.3. Budžetski suficit

Budžetski suficit je iskazan u iznosu od 560.864 KM, a čini ga razlika između bruto budžetskog suficita od 1.003.144 KM, primitaka za nefinansijsku imovinu od 20.667 KM i izdataka za nefinansijsku imovinu od 462.947 KM. Budžetski suficit je više iskazan za najmanje 34.703 KM, zbog neevidentiranja i pogrešnog evidentiranja poslovnih promjena u vezi: neporeskih prihoda, izdataka za nefinansijsku imovinu i rashoda po osnovu korišćenja roba i usluga (tačka 6.1.1.1 i 6.1.2.1. izvještaja).

6.1.4. Neto finansiranje

Neto finansiranje je iskazano u iznosu od 250.609 KM, po osnovu razlike između primitaka (primici finansijske imovine 126.303 KM i ostalih primitaka 886 KM), raspodjeli suficita iz ranijih perioda (129.358 KM) i ostalih izdataka (5.938 KM). Po nalazu revizije neto finansiranje je više iskazano za 129.358 KM, jer Odluka o raspodjeli utvrđenog suficita i neutrošenih namjenskih sredstava za 2017. godinu, nije bila sastavni dio budžeta (tačka 5 i 6.1. izvještaja).

6.1.5. Razlika u finansiranju

Razlika u finansiranju je iskazana u iznosu od 811.473 KM, a čini je: budžetski suficit od 560.864 KM i neto finansiranje od 250.609 KM. Po nalazu revizije ista je više iskazana za najmanje 164.061 KM i iznosi 647.412 KM (tačka 5., 6.1., 6.1.1.1 i 6.1.2.1. izvještaja).

6.2. Bilans uspjeha

6.2.1. Prihodi

Prihodi su u bilansu uspjeha iskazani u iznosu od 5.215.489 KM, a čine ih: poreski i neporeski prihodi, prihodi obračunskog karaktera, grantovi i transferi između budžetskih

jedinica različitih nivoa vlasti. Objasnjenja poreskih i neporeskih prihoda su navedena u tački 6.1.1.1. izvještaja.

Prihodi obračunskog karaktera iskazani su u iznosu od 241.969 KM, a čine ih uglavnom: finansijski prihodi obračunskog karaktera (6.272 KM); dobici od prodaje imovine (2.232 KM); pomoći u naturi (189.674 KM); ostali prihodi obračunskog karaktera u negativnom iznosu (37.876 KM) i prihodi obračunskog karaktera po osnovu odnosa između ili unutar jedinice vlasti (81.439 KM). Po nalazu revizije zbog neevidentiranja i pogrešnog evidentiranja, prihodi obračunskog karaktera su manje iskazani za 74.435 KM (tačka 6.1.1.1 i 6.3.1.1. izvještaja).

Pomoći u naturi se odnose na pomoći na ime izgradnje: puteva (112.020 KM); javne rasvjete (12.728 KM); vodovoda (14.080 KM); dječijih igrališta (42.050 KM); poslovnog prostora (19.196 KM) i ostale nefinansijske imovine (5.286 KM), a prihodi obračunskog karaktera po osnovu odnosa između ili unutar jedinice vlasti se odnose na dodijeljenu zgradu policijske stanice (81.439 KM).

6.2.2. Rashodi

Rashodi su iskazani u iznosu od 4.967.633 KM, a čine ih tekući rashodi i rashodi obračunskog karaktera. Objasnjenja tekućih rashoda su opisana u tački 6.1.2.1. izvještaja i isti su više iskazani za 3.587 KM.

Rashodi obračunskog karaktera iskazani su u iznosu od 1.131.851 KM, a čine ih uglavnom: rashodi od usklađivanja vrijednosti imovine (22.328 KM); rashodi po osnovu amortizacije (1.054.157 KM) i ostali rashodi obračunskog karaktera (39.676 KM). Rashodi po osnovu usklađivanja vrijednosti finansijske imovine su po nalazu revizije, zbog neevidentiranja i pogrešnog evidentiranja poslovnih promjena, manje iskazani za 295.316 KM (tačka 6.3.1.1. izvještaja).

6.2.3. Finansijski rezultat

U Bilansu uspjeha za period 01.01 - 31.12.2018. godine Opština je iskazala finansijski rezultat tekuće godine u iznosu od 247.856 KM, a po nalazu revizije isti je precijenjen za najmanje 238.211 KM, zbog neevidentiranja i pogrešnih evidentiranja poslovnih promjena u vezi: više iskaznih neporeskih prihoda za 20.917 KM, manje iskaznih prihoda obračunskog karaktera za 74.435 KM, manje iskaznih rashoda obračunskog karaktera za 295.316 KM i više iskazanih rashoda po osnovu korišćenja roba i usluga za 3.587 KM, što je objašnjeno u tačkama 6.1.1.1., 6.1.2.1 i 6.3.1.2. izvještaja (neporeski prihodi, rashodi i potraživanja).

6.3. Bilans stanja

Konsolidovani bilans stanja na dan 31.12.2018. godine nije sačinjen u skladu sa odredbama Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike (tačka 6. izvještaja).

6.3.1. Aktiva

Poslovna aktiva je na dan 31.12.2018. godine iskazana u iznosu od 46.981.459 KM bruto vrijednosti, 14.670.289 KM ispravke vrijednosti i 32.311.170 KM neto vrijednosti. Čine je tekuća imovina i stalna imovina. Po nalazu revizije poslovna aktiva je zbog neevidentiranja i pogrešnog evidentiranja poslovnih promjena, više iskazana za 1.613.439 KM, što je obrazloženo u tački 6.3.1.1. i 6.3.1.2. izvještaja.

6.3.1.1. Tekuća imovina

Tekuća imovina Opštine je na dan 31.12.2018. godine iskazana u iznosu 4.602.306 KM bruto vrijednosti, 154.103 KM ispravke vrijednosti i 4.448.203 KM neto vrijednosti, a čini je kratkoročna finansijska imovina i razgraničenja i nefinansijska imovina u tekućim sredstvima. Po nalazu revizije ista je više iskazana za 1.815.049 KM, što je objašnjeno u nastavku ove tačke izvještaja.

Kratkoročna finansijska imovina i razgraničenja je iskazana u iznosu od 4.588.616 KM bruto vrijednosti, 140.605 KM ispravke vrijednosti i 4.448.011 KM neto vrijednosti, a odnosi se uglavnom na: gotovinu i gotovinske ekvivalente; kratkoročne plasmane; kratkoročna potraživanja; kratkoročna razgraničenja i kratkoročnu finansijsku imovinu i razgraničenja između ili unutar jedinica vlasti.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti su iskazani u iznosu od 1.593.982 KM, a čine ih sredstva na bankovnim računima Opštine i to: 579.341 KM se odnosi na sredstva po osnovu revolving fonda; 160.452 KM se odnosi na namjenska sredstva po osnovu Zakona o koncesijama i 854.189 KM se odnosi na sredstva na redovnom trezorskom računu Opštine.

Kratkoročni plasmani su iskazani u iznosu od 1.237.823 KM, a odnose se na dugoročne zajmove date ostalim domaćim nefinansijskim subjektima koji dospijevaju na naplatu do godinu dana. Po nalazu revizije isti su zbog neevidentiranja poslovnih promjena u vezi korekcije plasmana, više iskazani za najmanje 1.083.774 KM. Opština je u prethodnim periodima plasirala dugoročne kredite za podsticaj ekonomskog razvoja preko komercijalnih banaka „Bobar banke“ a. d Bijeljina i „Nove banke“ a. d. Banja Luka. Za kredite koji su plasirani preko Nove banke, monitoring kredita vrši banka, gdje se i nalaze kreditni dosije. Od juna mjeseca 2015. godine Opština je preuzela dokumentaciju o kreditima koji su plasirani preko „Bobar banke“ u likvidaciji i preduzima aktivnosti naplate i vođenja sudskih sporova protiv neurednih dužnika putem Pravobranilaštva Republike Srpske. Opština u poslovnim knjigama nije uspostavila adekvatnu analitičku evidenciju kredita. Krediti koji su plasirani, a nisu naplaćeni preko „Nove banke“ su 586.607 KM i „Bobar banke“ su 651.216 KM. Opština nije na dan bilansiranja u skladu sa odredbama MRS JS 29 – Finansijski instrumenti: priznavanje i odmjeravanje (paragraf 67 i 72) izvršila procjenu umanjenja vrijednosti datih zajmova i priznala gubitak uslijed umanjenja vrijednosti istih, odnosno gubitak nije evidentirala kao korekciju datih zajmova, pa su kratkoročni plasmani više iskazani za 97.621 KM, a manje korekcija kratkoročnih plasmana i rashodi od uskladivanja vrijednosti imovine. Navedena nepravilnost se odrazila i na iskazanu vrijednost finansijskog rezultata tekuće godine. Procjenu umanjenja vrijednosti dugoročnih zajmova datih ostalim domaćim nefinansijskim subjektima koji dospijevaju na naplatu do godinu dana, Opština nije vršila ni u prethodnim obračunskima periodima i za isto je data preporuka u Izvještaju o reviziji konsolidovanih finansijskih izvještaje Opštine za period 01.01 - 31.12.2014. godine (RV046-15), a u Izvještaju o statusu datih preporuka prilikom revizije konsolidovanih finansijskih izvještaje Opštine za 2014. godinu (IP015-17) navedeno je da ista preporuka nije realizovana. Zbog navedenog u početnom stanju više je za 986.153 KM iskazan finansijski rezultat ranijih godina, a manje korekcija dugoročnih zajmova datih ostalim domaćim nefinansijskim subjektima koji dospijevaju na naplatu do godinu dana.

Kratkoročna potraživanja su iskazana u iznosu od 785.882 KM, a odnose se na potraživanja: od zaposlenih (1.500 KM); za nenaplaćene poreze, doprinose i neporeske prihode (99.682 KM) i ostala kratkoročna potraživanja (684.700 KM). Po nalazu revizije ista su zbog neevidentiranja i pogrešnog evidentiranja poslovnih promjena, manje iskazana za 20.628 KM. Revizijom je utvrđeno da kratkoročna potraživanja (za usluge, kamate i poreska potraživanja) nisu evidentirana u skladu sa članom 68. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike, već su ista

evidentirana na poziciji - kratkoročna finansijska imovina i razgraničenja između ili unutar jedinica vlasti.

Opština nije prije sačinjavanja godišnjih finansijskih izvještaja vršila usaglašavanje međusobnih potraživanja (izvod otvorenih stavki), kako je definisano članom 18. Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske, pa su tako potraživanja na ime naknada za korišćenje šuma od JPŠ „Šume“ Republike Srpske a.d. Sokolac, ŠG „Panos“ Višegrad iskazana u pretplati na dan 31.12.2018. godine (63.858 KM), kao i na dan 01.01.2018. godine (85.479 KM), a isto nije u napomenama uz finansijske izvještaje prezentovano. Na osnovu upućene i dobijene konfirmacije u toku sprovođenja revizije, šumsko gazdinstvo je potvrdilo da Opštini duguju iznos od 19.267 KM.

Opština nije na dan bilansiranja vršila procjenu naplativosti dospjelih potraživanja, kako je definisano članom 60. stav (6) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike, pa su iskazana veća potraživanja na ime komunalne naknade za 2.753 KM, kao i potraživanja na ime zakupa zemljišta za 7.685 KM, a manje sporna potraživanja, korekcija potraživanja i rashodi od usklađivanja vrijednosti imovine. Navedena nepravilnost se odrazila i na iskazanu vrijednost finansijskog rezultata tekuće godine. Procjenu naplativosti potraživanja Opština nije vršila ni u prethodnim obračunskima periodima, pa je u početnom stanju više za 19.540 KM iskazan finansijski rezultat ranijih godina i kratkoročna potraživanja, a manje su iskazana sporna potraživanja i korekcija potraživanja.

Ostala kratkoročna potraživanja se odnose na potraživanja za novčana sredstva u ukupnom iznosu od 676.117 KM od „Bobar“ banke a.d. Bijeljina (koja su se nalazila na žiro računima banke i po osnovu dugoročnog namjenskog depozita u toku 2014. godine) i za isto je ranije, kao i 09.03.2017. godine, Opština kod nadležnih sudova prijavila svoja potraživanja.

Kratkoročna finansijska imovina i razgraničenja između ili unutar jedinica vlasti su iskazana u iznosu od 963.677 KM bruto vrijednosti, 140.605 KM ispravke vrijednosti i 823.072 KM neto vrijednosti. Po nalazu revizije najveći dio iskazane vrijednosti finansijske imovine, se odnosi na imovinu koju je trebalo priznati i iskazati u skladu sa članom 68. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike, što je objašnjeno u nastavku izvještaja. Po nalazu revizije zbog pogrešnog evidentiranja poslovnih promjena, navedena pozicija je više iskazana za 751.903 KM, a manje su iskazana potraživanja po osnovu: prodaje i izvršenih usluga (9.259 KM); kamata, dividendi i drugi finansijski prihodi na ime obračunatih kamata (689.826 KM) zbog kašnjenja u izmirenju obaveza za plasirana sredstva za stimulativno kreditiranje u prethodnim periodima preko Bobar banke (240.048 KM) i Nove banke (449.778 KM) i evidencija Poreske uprave Republike Srpske u iznosu od 187.573 KM i korekcija navedenih potraživanja u iznosu od 134.755 KM.

Opština nije na dan bilansiranja vršila procjenu naplativosti dospjelih potraživanja na ime kamata, kako je definisano članom 60. stav (6) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike, pa je više iskazala vrijednost kratkoročne finansijske imovine (potraživanja po osnovu kamata) za 25.962 KM, a manje rashode od usklađivanja vrijednosti imovine. Navedena nepravilnost se odrazila i na iskazanu vrijednost finansijskog rezultata tekuće godine. Procjenu naplativosti navedene finansijske imovine Opština nije vršila ni u prethodnim obračunskima periodima, pa je u početnom stanju više za 600.286 KM iskazala finansijski rezultat ranijih godina, a manje korekciju za kamate, dividende i druge finansijske prihode u zemlji.

Opština nije izvršila evidentiranja i unos podataka o promjenama i stanju poreskih potraživanja u skladu sa odredbama Pravilnika o sistemu poreskog knjigovodstva u Republici Srpskoj i Uputstva o primjeni MRS JS 23 - Prihodi od transakcija koje nisu transakcije razmjene („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 109/16), već je

potraživanja koja su nastala u izještajnom periodu i prihode obračunskog karaktera evidentirala u prebijenom stanju. Po navedenom osnovu su: manje iskazana za 32.728 KM potraživanja za poreze, doprinose i neporeske prihode za koje je produžen rok plaćanja, a dospijevaju za naplatu u roku do godine dana, a više finansijski rezultat ranijih godina. Manje su iskazana poreska potraživanja i prihodi obračunskog karaktera za 53.518 KM, korekcija potraživanja i rashodi od usklađivanja vrijednosti imovine manje su iskazani za 161.295 KM, a sporna poreska potraživanja su manje iskazana za 296.050 KM. Navedena nepravilnost se odrazila i na finansijski rezultat tekuće godine.

Dio iskazane imovine u iznosu od 61.950 KM se odnosi na potraživanja po osnovu transfera od: Ministarstva lokalne uprave i samouprave Republike Srpske u iznosu 15.925 KM (pomoći nerazvijenim opštinama); Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske za isplatu stalnih novčanih pomoći i tuđe njege za decembar 2018. godine u iznosu 26.025 KM i Ministarstva finansija Republike Srpske po potpisanim ugovorima za podršku projektnih aktivnosti u iznosu 20.000 KM, kao i potraživanja od fondova socijalne zaštite po osnovu bolovanja, refundacije za pripravnike i porodiljskog odsustva (7.680 KM).

Preporučuje se načelniku da obezbijedi da se:

- **evidentiranje potraživanja vrši u skladu sa članom 60. stav (6) i 68. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike;**
- **izvrši usaglašavanje međusobnih potraživanja kako je definisano članom 18. Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske;**
- **evidentiranje poreskih potraživanja vrši u skladu sa Uputstvom o primjeni MRS JS – 23 Prihodi od transakcija koje nisu transakcije razmjene (porezi i prenosi) i drugim računovodstvenim propisima.**

6.3.1.2. Stalna imovina

Stalna imovina Opštine je na dan 31.12.2018. godine iskazana u iznosu 42.379.153 KM bruto vrijednosti, 14.516.186 KM ispravke vrijednosti i 27.862.967 KM neto vrijednosti, a čini je dugoročna finansijska imovina i razgraničenja i nefinansijska imovina u stalnim sredstvima. Po nalazu revizije zbog pogrešnog evidentiranja i neevidentiranja poslovnih promjena, ista je manje iskazana za 430.220 KM, što je objašnjeno u nastavku ove tačke izještaja.

Dugoročna finansijska imovina i razgraničenja je iskazana u iznosu 644.020 KM, a čine je dugoročni plasmani (akcije i učešća u kapitalu i dugoročni zajmovi) i dugoročna potraživanja, koja je po nalazu revizije manje iskazana za 183.393 KM.

Akcije i učešća u kapitalu iskazani su u iznosu od 368.705 KM, a odnose se na akcije i učešća u kapitalu u javnim preduzećima i javnim ustanovama. U skupštinskoj Odluci o osnivanju Komunalnog preduzeća „Usluga“ a.d. Rudo od 11.04.2012. godine i u rješenju o registraciji preduzeća naveden je osnovni kapital preduzeća u vrijednosti od 529.415 KM (osnivač 100% Opština). Prilikom sačinjavanja konsolidovanog bilansa stanja Opština je u GKT izvršila umanjenje pozicija akcija i učešća u kapitalu i trajnih izvora sredstava za 183.393 KM, odnosno izvršila je umanjenje do iskazanog iznosa kapitala koji je iskazan u obrascu bilans stanja Komunalnog preduzeća „Usluga“ a.d. Rudo na dan 31.12.2018. godine, umjesto da je samo izvršila konsolidaciju, odnosno uključila neto imovinu/kapital iz njihovih bilansa stanja u Konsolidovani bilans stanja Opštine, kako je definisano članom 123. stavovi (3) i (4) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike. Navedena nepravilnost je u toku sproveđenja revizije otklonjena.

Dugoročni zajmovi su iskazni u iznosu od 275.315 KM, a odnose se dugoročne zajmove date ostalim domaćim nefinansijskim subjektima, koji dospijevaju za naplatu u periodu dužem od godinu dana.

Dugoročna potraživanja nisu iskazana. Dugoročna potraživanja nisu evidentirana u skladu sa Uputstvom o primjeni MRS JS – 23 Prijodi od transakcija koje nisu transakcije razmijene (porezi i prenosi) i ista po nalazu revizije iznose 844 KM, za koliko je manje iskazan i finansijski rezultat prethodne godine.

Nefinansijska imovina u stalnim sredstvima iskazana je u iznosu 41.735.133 KM bruto vrijednosti, 14.516.186 KM ispravke vrijednosti i 27.218.947 KM neto vrijednosti, a čine je: proizvedena stalna imovina, dragocijenosti, neproizvedena stalna imovina i nefinansijska imovina u stalnim sredstvima u pripremi. Povećanje vrijednosti nefinansijske imovine u stalnim sredstvima izvršeno je po osnovu novih ulaganja i donacija, a smanjenje po osnovu obračunatih troškova amortizacije i prodaje.

Proizvedena stalna imovina iskazana je u iznosu 32.636.922 KM bruto vrijednosti, 14.511.353 KM ispravke vrijednosti i 18.125.569 KM neto vrijednosti, a čine je: zgrade i objekti, postrojenja i oprema i nematerijalna neproizvedena imovina.

Zgrade i objekti su iskazani u iznosu od 30.360.426 KM bruto vrijednosti, 13.253.232 KM ispravke vrijednosti i 17.107.194 KM neto vrijednosti, a čine je (stambeni objekti i jedinice, poslovni objekti i prostori, putevi i mostovi, javna rasvjeta, vodovodi i kanalizacija i drugi objekti). Po nalazu revizije iste su manje iskazane za 316.991 KM, što je objašnjeno u nastavku izještaja.

Dio nefinansijske imovine u stalnim sredstvima u upotrebi i pripremi nije iskazan u skladu zahtjevima MRS JS 17 - Nekretnine, postrojenja i oprema i drugim relevantnim standardima i propisima, a nepravilnosti se odnose na početno priznavanje, vrednovanje i objelodanjivanje stalne imovine. Revizijom je utvrđeno da je proizvedena stalna imovina (javna rasvjeta) zbog neevidentiranja manje iskazana za 17.373 KM, jer u 2018. godini nije priznata i evidentirana situacija od 24.01.2019. godine (radovi završeni u 2018. godini) na ime izvedenih radova na izgradnji javne rasvjete. Za navedeni iznos manje su iskazni izdaci na ime investicionog održavanja, rekonstrukcije i adaptacije zgrada i objekata, obaveze iz poslovanja, a više budžetski suficit i razlika u finansiranju.

Nematerijalna proizvedena imovina je iskazana u iznosu od 276.232 KM bruto vrijednosti, 64.098 KM ispravke vrijednosti i 212.134 KM neto vrijednosti. Nematerijalna proizvedena imovina je zbog pogrešnog evidentiranja više iskazana za 74.719 KM, a manje nefinansijska imovina u stalnim sredstvima u pripremi (64.935 KM) i zgrade i objekti (9.784 KM), jer nastali poslovni događaji ne ispunjavaju uslove da budu priznati kao nematerijalna imovina, kako je definisano članom 24. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike i sa MRS JS 31 - Nematerijalna imovina (parografi: 17, 26, 87). Navedena nepravilnost je u toku revizije otklonjena.

Neproizvedenu stalnu imovinu iskazanu u iznosu od 8.509.645 KM čini uglavnom građevinsko zemljišta (10.444 KM) i ostalo građevinsko zemljište (8.494.368 KM). Skupština opštine je 24.02.2015. godine donijela Odluku o uređenju prostora i građevinskom zemljištu („Službeni glasnik opštine Rudo“, broj 3/15) i zemljište je definisala kao građevinsko (tri zone, četvrta, peta i šesta) i ostalo građevinsko zemljište. Zemljište nije klasifikovano u skladu sa članom 29. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike i navedenom skupštinskom odlukom, već je uglavnom klasifikovano kao ostalo građevinsko zemljište.

Nefinansijska imovina u stalnim sredstvima u pripremi je iskazana u iznosu od 588.246 KM a čine je uglavnom izdaci na ime izgradnje: obdaništa (435.885 KM); javne rasvjete (62.858 KM); pijace (65.161 KM) i ostale imovine (24.341 KM). Po nalazu revizije ista je manje iskazana za 64.935 KM, a više nematerijalna proizvedena imovina, što je opisano uz poziciju nematerijalne imovine. Izgradnja obdaništa u 2018. godini je finansirana iz vlastitih sredstava (230.438 KM) i donatorskih sredstava koja su iskazana na fondu 03 u iznosu od 146.500 KM.

Nakon sprovedenog otvorenog postupka na ime „rekonstrukcije i održavanja javne rasvjete u Opštini, kroz model finansiranja iz uštede električne energije“ donesena je odluka o najpovoljnijem ponuđaču „Elnos BL“ d.o.o. Banja Luka i sa istim je Opština 22.05.2017. godine zaključila ugovor. Predmet ugovora je demontiranje postojećih 440 svjetiljki, montaža novih led svjetiljki i troškovi održavanja javne rasvjete u periodu od 2017 do 2025. godine. Ugovorena je ukupna vrijednost od 274.950 KM sa PDV, period otplate 89 mjeseci (godišnji iznos od 37.072 KM, odnosno mjesecni iznos od 3.089 KM). Ugovorom je definisano da će navedena investicija biti vlasništvo izvođača radova, sve do isplate ugovorene cijene u potpunosti od strane Opštine. Ugovor o nabavci dodatnog materijala za rekonstrukciju javne rasvjete na teritoriji Opštine je potpisana 14.07.2017. godine i vrijednost ugovora je 14.884 KM. Revizijom je utvrđeno da osnovnim ugovorom nije definisana pojedinačno vrijednost rekonstrukcije javne rasvjete i vrijednost troškova održavanja javne rasvjete u navedenom vremenskom periodu, već je ugovorena samo ukupna investicija. Nije nam prezentovana faktura za izvedene radove (prezentovan nam je: građevinski dnevnik, izvještaj nadzornog organa i Zapisnik komisije o izvršenom tehničkom pregledu navedene investicije), uzete mjenice za garantni period od izvođača radova i date mjenice izvođaču radova kao obezbjeđenje za izmirenje obaveza. U 2018. godini Opština je na poziciji nefinansijske imovine u stalnim sredstvima u pripremi i na izdacima za nefinansijsku imovinu (na osnovu ispostavljenih 12 računa od izvođača radova od po 3.089 KM i računa od 28.02.2018. godine na ime dodatnih radova u vrijednosti od 14.882 KM) iskazala ukupan iznos od 51.954 KM na poziciji nefinansijske imovine u stalnim sredstvima u pripremi. Reviziji nije dokumentovano da je Opština vršila analizu efekata iz nastalih događaja po osnovu ugovora, s posebnim osvrtom na: fiksne troškove koji se priznaju kao ugovoreni, a ne kao stvarno nastali troškovi; priznavanja i iskazivanja vrijednosti izgrađene stalne imovine – javne rasvjete i utvrđivanja mjesecnih iznosa obaveza za investicioni dio i mjesecnih troškova održavanja u navedenom periodu. Iskazane vrijednosti stalne imovine (javne rasvjete) su podcijenjene za 289.834 KM, a nefinansijska imovina u stalnim sredstvima u pripremi je precijenjena za 61.224 KM, a obaveze iz poslovanja su potcijenjene za 228.610 KM. U Napomenama uz finansijske izvještaje navedeni poslovni događaj, nije objelodanjen, osim što je data informacija o iskazanim izdacima na ime rekonstrukcije javne rasvjete za 2018. godinu.

Preporučuje se načelniku da obezbijedi da se:

- **priznavanje i vrednovanje nefinansijske imovine vrši u skladu sa zahtjevima MRS JS 17 - Nekretnine, postrojenja i oprema;**
- **izvrši sveobuhvatna analiza iskazanih pozicija nefinansijske imovine u stalnim sredstvima u vezi priznavanja i iskazivanja vrijednosti izgrađene stalne imovine – javne rasvjete, utvrđivanja mjesecnih iznosa obaveza za investicioni dio i mjesecnih troškova održavanja u navedenom periodu i isto evidentira u skladu sa računovodstvenim standardima.**

6.3.2. Pasiva

Poslovna pasiva je na dan 31.12.2018. godine iskazana u iznosu od 32.311.170 KM, a čine je obaveze i razgraničenja i vlastiti izvori. Po nalazu revizije poslovna pasiva je zbog neevidentiranja i pogrešnog evidentiranja poslovnih promjena, više iskazana za 1.613.439 KM (tačke 6.3.1.1. i 6.3.1.2. izvještaja).

6.3.2.1. Obaveze i razgraničenja

Obaveze i razgraničenja su iskazane u iznosu od 175.401 KM, a čine ih kratkoročne obaveze i razgraničenja.

Kratkoročne obaveze i razgraničenja su iskazane u iznosu od 175.401 KM, a čine ih obaveze: za lična primanja zaposlenih; iz poslovanja; za subvencije, grantove i doznake na ime socijalne zaštite i kratkoročna rezervisanja i razgraničenja.

Obaveze za lična primanja zaposlenih su iskazane u iznosu od 2.518 KM, a čine ih obaveze za bruto plate zaposlenih i bruto naknade plata (1.108 KM) i bruto naknade troškova i ostalih ličnih primanja zaposlenih po osnovu rada, otpremnina i jednokratnih pomoći (1.410 KM).

Obaveze iz poslovanja su iskazane u iznosu od 157.752 KM, a čine ih obaveze za nabavku roba i usluga i prema fizičkim licima. Po nalazu revizije obaveze iz poslovanja su manje iskazane za 17.373 KM i za 228.610 KM (tačka 6.3.1.2. izvještaja).

Obaveze za subvencije, grantove i doznake na ime socijalne zaštite su iskazane u iznosu od 826 KM, a odnose se na obaveze za grantove.

Kratkoročne obaveze i razgraničenja iz transakcija uzmeđu ili unutar jedinica vlasti su iskazane u iznosu od 7.250 KM, a odnose se na obaveze po osnovu obračuna i poravnjana više i pogrešno uplaćenih javnih prihoda prema opštinama i fondovima po zapisnicima Poreske uprave Republike Srpske.

U periodu od 01.01. do 28.02.2019. godine plaćene su kratkoročne obaveze u iznosu od 159.728 KM (obaveze za lična primanja 1.210 KM, obaveze iz poslovanja 157.458 KM, obaveze za grantove 826 KM i kratkoročne obaveze 234 KM).

6.3.2.2. Vlastiti izvori

Vlastiti izvori su iskazani u iznosu od 32.135.769 KM, a čine ih trajni izvori sredstava i finansijski rezultat. Po nalazu revizije isti su više iskazani za 1.630.812 KM.

Trajni izvori sredstava su u obrascu Konsolidovani bilans stanja na dan 31.12.2018. godine izkazani u iznosu od 8.918.010 KM i najveći dio se odnosi na iskazanu vrijednost zemljišta (8.703.513 KM) i na učešće u kapitalu u javnim ustanovama i javnim preduzećima (214.497 KM). Po nalazu revizije trajni izvori sredstava su manje iskazani za 183.393 KM (tačka 6.3.1.2. izvještaja).

Finansijski rezultat od 23.217.759 KM čini finansijski rezultat ranijih godina (22.973.894 KM) i pozitivan finansijski rezultat tekuće godine (243.865 KM). Po nalazu revizije finansijski rezultat ranijih godina više je iskazan za najmanje 1.575.994 KM, zbog nevidljivosti i pogrešnog evidentiranja poslovnih promjena, u vezi: procjene naplativosti kratkoročnih plasmana, kratkoročnih potraživanja i poreskih potraživanja, a finansijski rezultat tekuće godine je manje iskazan za najmanje 238.211 KM (tačka 6.2.3. izvještaja).

6.3.3. Vanbilansna evidencija

U Bilansu stanja Opštine na dan 31.12.2018. godine iskazana je vanbilansna evidencija u iznosu od 23.566 KM, a odnosi se na obaveze za isporučenu naftu na ime prevoza učenika u 1999. godini po osnovu Rješenja Vlade Republike Srpske od 22.04.1999. godine („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 11/99). Navedenu obavezu (glavnica i kamata) Opština treba da plati JP „Robnim rezervama“ Republike Srpske, a po osnovu presude Privrednog suda u Istočnom Sarajevu od 12.07.2011. godine. Stečajni postupak koji je otvoren 17.07.2017. godine nad pomenutim preduzećem, još uvijek traje.

6.4. Bilans novčanih tokova

U Bilansu novčanih tokova iskazani su prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (4.922.265 KM) i odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (3.823.215 KM) pa je iskazan pozitivan novčani tok iz poslovnih aktivnosti (1.099.050 KM). Opština je iskazala negativan novčani tok iz investicionih aktivnosti (481.769 KM), jer je iskazala prilive gotovine iz investicionih aktivnosti (146.970 KM) i odlive gotovine iz investicionih aktivnosti (628.739 KM). Iskazana

gotovina i gotovinski ekvivalenti na početku perioda (976.701 KM) pozitivan novčan tok iz poslovnih aktivnosti i negativan novčani tok iz investicionih aktivnosti, daju stanje novčanih sredstava na kraju perioda (1.593.982 KM).

Bilans novčanih tokova za period 01.01 - 31.12.2018. godine sastavljen je na način kako je propisano članom 42. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 15/17) i isti pruža relevantne informacije o novčanim tokovima u skladu sa MRS JS 2 – Izvještaj o novčanim tokovima.

6.5. Vremenska neograničenost poslovanja

U Napomenama uz finansijske izvještaje nije dato obrazloženje vezano za stalnost poslovanja, kako je definisano MRS JS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja, paragrafi 15 (c) i 38.

6.6. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze

Prema dostavljenim informacijama na dan 31.12.2018. godine, protiv Opštine se vode 3 sudska spora ukupne vrijednosti od 259.976 KM (osnov sporova je uglavnom dug i naknada štete), a Opština je pokrenula 8 sudske sporove ukupne vrijednosti od 437.280 KM (osnov sporova je uglavnom dug po datim zajmovima fizičkim i pravnim licima). Ukupna vrijednost nenaplaćenih zajmova na ime glavnice je na dan 31.12.2018. godine iznosila 1.083.773 KM, a na ime kamate je 626.248 KM (tačka 6.3.1.1. izvještaja). Pravobranilaštvo Republike Srpske, Sjedište zamjenika Foča, preuzeo je od Opštine određeni broj predmeta po osnovu nenaplaćenih zajmova i pokrenulo sudske postupke, a odabir predmeta je bio visina duga, rokovi dospijeća i zastarjelost predmeta.

6.7. Napomene uz finansijske izvještaje

Uz Konsolidovani finansijski izvještaj za 2018. godinu sačinjene su i Napomene za period 01.01 - 31.12.2018. godinu, koje pružaju neophodne informacije o Opštini, primijenjenim propisima za izradu godišnjeg obračuna, računovodstvenoj osnovi i primijenjenim računovodstvenim politikama ali iste ne zadovoljavaju zahtjeve MRS JS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja i odredbe člana 46. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika, jer nisu objelodanjene informacije:

- o strukturi stalnih sredstava koja se i dalje koriste, ali im je knjigovodstvena vrijednost nula u skladu sa MRS JS 17 - Nekretnine, postrojenja i oprema (paragraf 94. b);
- o uzrocima i razlikama za dio planiranih i iskazanih pozicija rashoda i planiranih i iskazanih prihoda u odnosu na prethodnu godinu;
- vezane za vrijednosti zaključenih ugovora koji će se realizovati u narednom periodu;
- prema zahtjevima MRS JS 23 – Prihodi od transakcija koje nisu transakcije razmjene (porezi i prenos) - (paragraf 106, tačke a i b) kojima je definisano da se objelodani iznos prihoda i potraživanja priznatih u vezi sa transakcijom koja nije transakcija razmjene;
- o sudskim sporovima, potencijalnim sredstvima i potencijalnim obavezama u skladu sa MRS JS - 19 Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina (parografi 97-109);
- neusaglašena salda potraživanja na dan popisa, kao i razlozi zbog kojih nije izvršeno usaglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem;
- druge finansijske i nefinansijske informacije koje mogu da posluže za razumijevanje postojećeg ili očekivanog stanja.

Takođe, Obrazloženja uz finansijske izvještaje koje je sastavila JU Centar za socijalni rad Rudo i JU za turizam i sport Rudo ne zadovoljavaju zahtjeve MRS JS 1 - Prezentacija

finansijskih izvještaja i odredbe člana 46. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika.

Preporučuje se načelniku da obezbijedi da se u Napomenama uz finansijske izvještaje opštine i budžetskih korisnika (koji su u sastavu GKT) objelodanjuju informacije u skladu sa zahtjevima MRS JS i članom 46. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika.

Revizijski tim

Stanojka Vučetić, s. r.

Dr Bojan Ćurić, s. r.